

hvilken det er fastholdt, at Finantsbestyrelsen skal være hos Kongerigets Indenrigsminister, medens dog Kasseforvaltningen og den Deel af Finantsbestyrelsen, som nærmest slutter sig dertil, blev hos Monarchiets Finantsminister. Den daværende Finantsminister havde en skarp Følelse af — og det skal jeg steds anerkjende som et Beviis for, at der var en virkelig Statsmand i ham —, at en Mand ikke paa eengang fuldt, heelt og holdent kunde være ansvarlig for to repræsentative Forsamlinger; derfor mødte han ikke her, men her mødte derimod en Indenrigsminister, der var Finantsernes Bestyrer, og i denne Skikkelse modtog vi ham med Misforstaaelse, fordi han ikke fuldstændigt var det, vi havde Krav paa at forlange. Jeg skal siden ganske kort komme tilbage til, hvad jeg har sagt, hvad jeg har villet i den Henseende eller ikke; det har Intet at bethyde, men jeg skal dog bevise, at det, der derom er fremskilt her, ikke er rigtigt. Uanset nu mine Bestræbelser i denne Henseende, er der Ingen, der vil kunne nægte, at der fra dette Things Side dengang var de alvorligste Bestræbelser for at faae Ansvar for hele Finantsbestyrelsen, forsaavidt den vedkommer de særlige Anliggender, stillet lige over for os i en Mand, som af Kongen var udnævnt til Minister, alene for Kongerigets særlige Anliggender, og det lykkedes tilsidt gennem den saakaldte Kasselov. Kasseloven var ikke Andet end en Overenskomst, hvorved den Deel af Finantsbestyrelsen, som man havde forsøgt at holde tilbage under Monarchiets Bestyrelse, kun holdtes tilbage, der som en Kasseforvaltning, uden andet Omraade end dette, i Henhold til den Accord, vi havde med den, Noget, jeg dengang søgte at gjøre klart ved den Betegnelse, at Indenrigsministeren var vor Finantsminister, og at Monarchiets Finantsminister optraadte som vor Banquier; jeg kunde naturligviis ikke gjøre den Ene til virkelig benævnt Finantsminister eller den Anden til virkelig benævnt Banquier, men jeg søgte paa denne Maade at tydeliggjøre Forholdet. Nu er det jo ganske vist, at det ikke var os ubevidst, at man dog til Trods for dette vedblev at lade Forretningerne føres under Finantsministeren saaledes, at en Mængde

ganske vist af Kongeriget lønede Embedsmænd, nemlig blandt Andre Amtsforvalterne, maatte være i stor Forvirring med Hensyn til, hvem der var deres Minister. Det er ogsaa ganske vist, at det har udøvet en meget maadelig Indflydelse paa den hele Udvikling, som vor Finantsbestyrelse med dertil hørende Regnskabsvæsen osv. kunde have faaet, og jeg skal siden forklare, hvorfor dette ligger i Sagens Natur; men ligesom vi i det Hele her have fundet, og jeg tør sige, jeg ikke mindre end de fleste Andre, at hvor det ikke var nødvendigt, hvor det ikke var vigtigt at gjøre sine bestemte Rettigheder eller rettere sagt den Nødvendighed, som disse Rettigheder føre med sig, gjælbende, burde vi ikke gjøre det, saaledes maatte vi, naar en Minister, udnævnt af Kongen, kom frem her i Thingset, og naar vi klagede over Forhold af den Natur, svarede os: Jeg er fuldt ansvarlig, enhver Feil, der kan klages over, bærer jeg Ansvar for, thi jeg er Edes Minister, tie stille dertil, fordi vi ikke vilde gribe bagved den ministerielle Ansvarlighed og spørge, hvorledes Administrationen var indrettet. Der er intet Spørgsmaal om, at vi jo, da Lønningsloven forelaa, maatte blive opmærksomme paa, at der her var en Mangel, og der er vist Medlemmer nok i denne Sal, der ville erindre, at jeg idelig har sagt: I faae ikke nogen hensigtsmæssig og ordentlig Bestyrelse, saalænge I ikke komme til at erkjende, at det ikke er fra Kassevæsenet, at Grundlaget for Eders hele Regnskab og Regnskabscontrol skal udgaae, men det er fra et velordnet Bogholderi i ethvert Ministerium, og saa et tilsvarende Kassebogholderi under vor Finantsminister. Det var ikke muligt endnu efterhaanden at sætte det igjennem, og det ligger meget simpelt deri, at man ikke let kommer bort fra gamle Vaner, og at hele vort gamle Regnskabsvæsen, saaledes som det tilbeels er, i alle sine Forgreninger hovedsagelig hvilede paa en Art Kassebogholderi, saaledes at man kun kjendte Begivenhederne, naar de igjennem Kassen vendte tilbage og viste sig for os; de øvrige af Begivenhederne kjendte man kun igjennem Correspondancebøger, usikre og tilfældige Optegnelser og Deslige, men ikke paa nogen bestemt Maade.